

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba engleză

CONSILIUL EUROPEI
CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A TREIA
CAUZA OLIMPIA-MARIA TEODORESCU împotriva României
(Cererea nr. 43774/02)

DECIZIE

STRASBOURG
4 noiembrie 2008

Prezenta decizie va rămâne definitivă în condițiile definite de articolul 44 § 2 al Convenției. Poate suferi modificări de formă.

În cauza Olimpia-Maria Teodorescu împotriva României,

Curtea europeană a drepturilor omului (secțiunea a treia), statuând în camera formată din:

Josep Casadevall, *președinte*,

Corneliu Bîrsan,

Boštjan M. Zupančič,

Egbert Myjer,

Ineta Ziemele,

Luis López Guerra,

Ann Power, *judcători*,

și Stanley Naismith, *grefier adjuncț al secției*,

După ce au deliberat în Camera de consiliu în data de 7 octombrie 2008,

Dau decizia pe care o adoptă la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 43774/02, introdusă împotriva României, prin care un cetățean român, d-na. Olimpia-Maria Teodorescu (*reclamanta*), a sesizat Curtea la data de 18 noiembrie 2002 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ("*Convenția*").

Reclamanta a decedat la 31 august 2004. La 12 iunie 2007, fiul ei, dl. Mircea-Decebal-Nicolae Teodorescu, și-a exprimat dorința de a continua cererea. Din motive practice, d-na Olimpia - Maria Teodorescu va continua să fie numită "reclamanta" în această decizie, deși dl. Mircea-Decebal-Nicolae Teodorescu trebuie acum considerat ca atare (vezi *Dalban împotriva României* [GC], nr. 28114/95, § 1, CEDO 1999-VI).

2. Reclamanta a fost reprezentată de dl. S. Diaconescu, avocat cu sediul în Cluj-Napoca. Guvernul român ("*Guvernul*") a fost reprezentat de domnul Răzvan-Horațiu Radu, agentul acestuia.

3. La 11 aprilie 2007 Președintele Secției a Treia a decis să notifice cererea Guvernului. S-a mai decis și să se examineze cererea pe fond în același timp cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3).

FAPTELE

I. CIRCUMSTANȚELE SPEȚEI

4. Reclamanta s-a născut în 1908 și a locuit în Sebeș.

5. În 1950, o casă și 1.460 m² de teren aparținător situate în Cluj-Napoca, Calea Turzii nr. 26, proprietatea părinților reclamantei, au fost confiscate de Stat în temeiul Decretului nr. 92/1950, de naționalizare.

6. La 24 iulie 1996 reclamanta a cerut despăgubiri pentru proprietate în temeiul Legii nr. 112/1995. Ea declară că nu a primit nici o despăgubire.

7. La o dată necunoscută, proprietatea a fost divizată în mai multe părți. Reiese din documentele de la dosar că proprietatea, constând din două imobile și terenul aferent, a fost divizată în cinci apartamente și două parcele de teren aferent de 1.058 m² și 116 m² respectiv.

8. La 31 octombrie, 15 noiembrie și 10 decembrie 1996, și la 3 februarie și 27 martie 1997 Statul a vândut cele cinci apartamente chiriașilor de atunci. Reiese din dosar că cele două parcele de teren aferent nu au făcut obiectul unei vânzări.

9. La 3 martie 2000 Curtea de Apel Cluj a admis printr-o hotărâre definitivă acțiunea reclamantei de anulare a titlului de proprietate al Statului, a admis că naționalizarea imobilului și a celor 1.460 m² de teren aparținător acestuia fusese ilegală și a ordonat restituirea în numele părinților reclamantei.

10. La 4 iunie 2001 reclamanta a cerut curții să constate că vânzările de către Stat la 10 decembrie 1996 și 3 februarie 1997 ale apartamentelor nr. 1 și 2 respectiv, situate pe Calea Turzii nr. 28, erau nule. Conform reclamantei, ea nu a cerut anularea vânzării

celorlalte apartamente, considerând acțiunea fără sens deoarece practica constantă era de a se respinge acest fel de acțiune.

La 4 septembrie și 27 noiembrie 2002 respectiv, Curtea de Apel Cluj a respins prin hotărâri definitive a respins cele două acțiuni ale reclamantei de a se declara nule vânzările de către Stat. Curtea a considerat că vânzările respectaseră prevederile Legii nr. 112/1995 și că foștii chiriași cumpăraseră de bună credință.

11. La 2 august 2001 reclamanta a depus două cereri diferite conform Legii nr. 10/2001 cu privire la bunurile imobiliare confiscate pe nedrept de către Stat, cerând restituirea în natură sau despăgubirea pentru părțile din proprietatea ei situate în Cluj, Calea Turzii nr. 26 și 28 și terenul aferent.

12. La 12 iunie 2007 Consiliul Municipal Cluj-Napoca, prin două decizii, a propus să i se acorde reclamantei o despăgubire în baza Legii nr. 247/2005. Consiliul Municipal a menționat că apartamentele și terenul reclamat în natură se aflau în posesia unor terțe părți.

Până acum ea nu a primit nici o despăgubire.

II. LEGISLAȚIA INTERNĂ RELEVANTĂ

13. Prevederile legale și jurisprudența relevante sunt descrise în deciziile *Brumărescu împotriva României* ([GC], nr. 28342/95, §§ 31-33, CEDO 1999-VII); *Străin și alții împotriva României* (nr. 57001/00, §§ 19-26, CEDO 2005-VII); *Păduraru împotriva României* (nr. 63252/00, §§ 38-53, 1 decembrie 2005); și *Tudor împotriva României* (no. 29035/05, §§ 15-20, 17 ianuarie 2008).

ÎN DREPT

I. OBIECȚIE PRELIMINARĂ

14. Guvernul a susținut în observațiile sale din 11 iulie 2007 că această cauză are trebui radiată de pe rolul Curții sub motiv că fiul reclamantei, după decesul acesteia, nu și-a manifestat clar intenția de a continua cererea.

15. Curtea observă că dl. Mircea-Decebal-Nicolae Teodorescu, fiul reclamantei, și-a exprimat dorința de a continua cererea într-o adresă din 12 iunie 2007.

16. Având în vedere cele de mai sus, Curtea reține că fiul reclamantei se situează pe poziția de a dori să continue prezenta procedură în locul reclamantei. Ca urmare, obiecția Guvernului conform căreia cauza ar trebui radiată se respinge.

II. ANSAMBLUL CERERII

17. Guvernul a susținut că cele două parcele de teren aparținător de 1.058 m² și 116 m², care aparțin curții imobilului, erau în posesia reclamantei și ca urmare nu urmau să fie incluse în obiectul prezentei cereri.

18. Reclamanta nu a contestat că era în posesia curții imobilului. Totuși, ea s-a considerat pe sine a nu fi avut posibilitatea obiectivă de a se folosi de acest teren cât timp nu era în posesia apartamentelor de care ținea acest teren.

19. Curtea ia notă că acest parcele de teren care aparțineau imobilului nu au făcut obiectul vânzărilor de către Stat (vezi paragraful 8 de mai sus) și că reclamanta nu a contestat afirmațiile Guvernului. Ca urmare consideră că reclamanta este proprietara

acestui teren land în conformitate cu hotărârea definitivă din 3 martie 2000 și că cele două parcele de teren nu trebuie considerate ca incluse în obiectul prezentei cereri.

III. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1

20. Reclamanta a pretins că vânzarea de către Stat a proprietății ei unor terțe părți a reprezentat o încălcare a Articolului 1 din Protocolul nr. 1, care are următorul cuprins:

“ Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

A. Admisibilitatea

21. Curtea ia notă că cererea nu este în mod manifest nefondată în sensul articolului 35 § 3 din Convenție. În continuare ia notă că nu este inadmisibilă din nici un alt motiv. Trebuie deci să fie declarată admisibilă.

B. Pe fond

22. Guvernul a reiterat argumentele sale prezentate anterior în cazuri similare. În special, a susținut că autoritățile administrative au propus ca reclamantei să i se acorde o despăgubire în baza Legii nr. 247/2005.

23. Reclamanta nu a fost de acord, considerând sistemul de despăgubiri în baza Legii nr. 247/2005 ineficient și nesigur.

24. Curtea reiterează, conform jurisprudenței sale, că vânzarea posesiunilor altcuiva de către Stat, chiar înainte ca problema proprietății să fi fost definitiv soluționată de instanțele de judecată, va fi considerată ca privare de posesie. Această privare, asociată cu totala lipsă a despăgubirilor, este contrarie Articolului 1 din Protocolul nr. 1 (vezi *Străin și alții*, citat mai sus, §§ 39, 43 și 59, și *Porteanu împotriva României*, nr. 4596/03, § 35, 16 februarie 2006).

25. După examinarea întregului material aflat în posesia sa, Curtea consideră că Guvernul nu a înaintat nici un fapt sau argument care să o poată convinge să ajungă la o concluzie diferită în cauza de față. Vânzarea de către Stata a posesiunii reclamantei încă o împiedică să se bucure de dreptul ei de proprietate recunoscut printr-o hotărâre definitivă. Curtea consideră că o astfel de situație este echivalentă cu privare de posesie *de facto* și ia notă că aceasta a continuat timp de mai mult de opt ani în absența oricărei despăgubiri.

26. Curtea ia notă că la momentul respectiv nu exista un mijloc efectiv în dreptul român care să poată oferi reclamantei o despăgubire pentru această privare (vezi *Străin și alții*, citat mai sus, §§ 23, 26-27, 55-56, și *Porteanu împotriva României*, citat mai sus, §§ 23-24 și 34-35). Mai mult, observă că până în prezent Guvernul nu a demonstrat că sistemul de despăgubire implementat în iulie 2005 de Legea nr. 247/2005 ar permite beneficiarilor acestei legi să recupereze daunele reflectând valoarea comercială a posesiunilor de care au fost privați, conform unei proceduri și unui calendar previzibil.

27. Ținând seama de jurisprudența sa în materie, Curtea consideră că în cauza de față privarea de posesie a reclamantei, asociată cu totala lipsă de despăgubire, a impus

asupra reclamantei o povară disproporționată și excesivă cu încălcarea dreptului ei de a se bucura pașnic de posesiunile sale, așa cum se garantează prin Articolul 1 din Protocolul nr. 1.

Ca urmare, a avut loc o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

28. Articolul 41 din Convenție prevede:

« În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă. »

A. Daune

29. Succesorul reclamantei a cerut restituirea proprietății ca fiind cel mai adecvat mod de reparare de către Stat. Dacă nu s-ar acorda restituirea, el a cerut o sumă echivalentă cu valoarea curentă a proprietății care, conform raportului de expertiză pe care l-a prezentat Curții, se ridică la 470.000 euro (EUR). El a mai cerut și cel puțin EUR 500 lunar pentru pierderea profitului sau a oricărui beneficiu din proprietatea reclamantei de la data deciziei care certifica dreptul de proprietate al acesteia și până la restituirea în natură. Ca daune non-pecuniare a cerut EUR 100.000.

30. Guvernul a contestat aceste pretenții. Ținând seama de propriul raport de expertiză, în baza unei evaluări teoretice a valorii, acesta a considerat că valoarea de piață a proprietății era de EUR 390.330. Cu privire la pierderea profitului, Guvernul a considerat că, ținând seama de jurisprudența acesteia, Curtea nu ar trebui să o admită. În continuare, acesta a susținut că o constatare a unei încălcări ar reprezenta în sine o

satisfacție echitabilă suficientă pentru orice daune non-pecuniare pe care reclamanta le-ar fi suferit.

31. Curtea reiterează că o decizie în care ea constată în încălcare impune asupra Statului pârât o obligație legală în temeiul Convenției de a pune capăt încălcării și de a repara consecințele acesteia. Dacă legea internă permit numai efectuarea unei reparații parțiale, articolul 41 din Convenție conferă Curții puterea de a acorda o despăgubire părții lezate de act sau de omiterea care a dus la o constatare a încălcării Convenției. Curtea se bucură de o anumită discreție în exercitarea acestei puteri, după cum o atestă adjectivul “just” și fraza “dacă este cazul”.

32. Printre chestiunile de care Curtea ține seamă când apreciază o despăgubire sunt daunele pecuniare, adică pierderea efectiv suferită ca urmare directă a pretensei încălcări, și daunele non-pecuniare, adică reparația pentru anxietatea, neplăcerea și nesiguranța cauzate de încălcare, și alte pierderi non-pecuniare (vezi, printre alte autorități, *Ernestina Zullo împotriva Italiei*, nr. 64897/01, § 25, 10 noiembrie 2004).

33. În plus, dacă unul sau mai multe capete ale daunelor nu pot fi calculate cu precizie sau dacă distincția între daunele pecuniare și non-pecuniare se dovedește a fi dificilă, Curtea poate decide să realizeze o evaluare globală (vezi *Comingersoll împotriva Portugaliei* [GC], nr. 35382/97, § 29, CEDO 2000-IV).

34. Curtea consideră, date fiind circumstanțele cauzei, că restituirea proprietății respective (două construcții și terenul aferent rămas situate în Cluj-Napoca, Calea Turzii nr. 26-28), așa cum a fost ordonată prin hotărârea definitivă din 3 martie 2000 a Curții de Apel Cluj, ar pune-o pe reclamantă pe cât posibil într-o situație echivalentă cu aceea în care ea ar fi fost dacă nu ar fi avut loc o încălcare a Articolului 1 din Protocolul nr. 1.

35. În absența unei astfel de restituiri din partea Statului pârât, Curtea reține că Statul pârât trebuie să plătească succesorului reclamantei, pentru daune pecuniare, o sumă ce corespunde cu valoarea curentă a proprietății. Ținând seama de informațiile aflate la dispoziția sa legate de prețurile imobiliare de pe piața locală și de rapoartele de expertiză prezentate de părți, Curtea acordă EUR 430.000.

36. În privința sumei de bani pretinse de succesorul reclamantei pentru pierderea de profit sau a oricărui beneficiu din posesiunea reclamantei, Curtea respinge această pretenție ținând seama, pe de o parte, că a ordonat *restitutio in integrum* ca reparație conform Articolului 41 din Convenție și pe de altă parte, că acordarea unei sume de bani pe această bază ar fi un proces speculativ, având în vedere faptul că profitul dintr-o posesie depinde de mai mulți factori.

37. Curtea consideră că grava imixtiune în dreptul reclamantei de a se bucura pașnic de posesiunile sale nu ar putea fi compensat în mod adecvat prin simpla constatare a unei încălcări a Articolului 1 din Protocolul nr. 1. efectuând o apreciere pe baze echitabile, așa cum o cere Articolul 41 din Convenție, Curtea acordă succesorului reclamantei EUR 3.000 pentru daunele non-pecuniare.

B. Costuri și cheltuieli de judecată

38. Succesorul reclamantei a mai solicitat EUR 1.000 pentru costuri și cheltuieli la Curte, reprezentând onorarii pentru avocat și taxe poștale. El a prezentat un contract de reprezentare legală, susținând că reclamanta plătitise 6.500.000 lei românești vechi pentru completarea formularului de cerere.

39. Guvernul a contestat cererea ca neîntemeiată.

40. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea costurilor și cheltuielilor numai în măsura în care s-a demonstrat că acestea au fost în mod efectiv și necesar suportate și se ridică la o sumă rezonabilă. În cauza de față, ținând seama de informațiile aflate în posesia sa și de criteriile de mai sus, Curtea consideră că este rezonabil să se acorde suma de EUR 1.000 pentru procedura de la Curte.

C. Dobânzi de întârziere

41. Curtea hotărăște să aplice majorările de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA ÎN UNANIMITATE

1. *Declară cererea admisibilă;*
2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 din Convenție;
3. *Hotărăște*

(a) că Statul pârât trebuie să restituie succesorului reclamantei proprietatea ce constă din două imobile și terenul aparținător, situate în Cluj-Napoca, Calea Turzii nr. 26-28, în termen de trei luni de la data la care decizia devine definitivă conform articolului 44 § 2 din Convenție;

(b) că, în absența unei astfel de restituiri, Statul pârât va plăti succesorului reclamantei, în același termen de trei luni, suma de EUR 430.000 (patru sute treizeci de mii euro), plus orice impozite ce s-ar putea aplica, pentru daune pecuniare;

(c) că, în orice caz, Statul pârât va plăti succesorului reclamantei, în același termen de trei luni, sumele de EUR 3.000 (trei mii de euro), plus orice impozite ce s-ar putea aplica, pentru daune non-pecuniare și EUR 1.000 (o mie de euro), plus orice impozite ce s-ar putea aplica succesorului reclamantei, pentru costuri și cheltuieli de judecată;

(d) că sumele mai sus menționate vor fi convertite în moneda națională a Statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății;

(e) că începând de la data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, sumele vor fi majorate cu o dobândă simplă, a cărei rată este egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte procentuale;

4. *Respinge* restul cererii reclamantei pentru satisfacție echitabilă.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la data de 4 noiembrie 2008, cu aplicarea art. 77 alineatele 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Stanley Naismith
Grefier adjunct

Josep Casadevall
Președinte